

Er framtida arbetskraft

#hittakompetensen

Så kan ni hitta
rätt kompetens
– och samtidigt
göra skillnad!

Innehåll

Varför engagera sig?.....	3
Nästa steg, hur går man vidare?	5
1. Prao – ge unga en första inblick i arbetslivet	6
2. APL – lärande på jobbet för elever från yrkesprogram och Komvux....	7
3. Lärlingsutbildning – när lärandet sker direkt på jobbet.....	8
4. LIA – när studenter från yrkeshögskolan lär på plats.....	9
5. Arbetsplatsförlagt lärande för deltagare från folkhögskola	10
6. Samverkan med Linköpings universitet (LiU).....	11
7. Praktik genom Arbetsförmedlingen – en väg in för fler	12
8. Arbetsmarknadsutbildningar – kompetens med anställning i sikte.....	13
9. Anställningsstöd – ny arbetskraft med ekonomiskt stöd.....	14
10. Språkpraktik – träna språket på jobbet och bidra till integration.....	15
11. Arbetsträning – stärka arbetsförmåga steg för steg.....	16
Handledning – nyckeln till en lyckad insats	18

Bygg relationer med
framtida medarbetare

Stärk ert varumärke
som en attraktiv
arbetsgivare

Att göra plats för lärande på
jobbet är både affärsnytta
och samhällsnytta – det ena
utesluter inte det andra

Varför engagera sig?

Ta ert samhällsansvar
på riktigt

Få in nya perspektiv
och kompetenser

Företagen får chansen att lära känna mig och det kan va en viktigt faktor för oss som har mindre erfarenhet och få chansen genom att man haft praktik.”

Att hitta rätt medarbetare är en av företagets största utmaningar. Samtidigt står många människor utanför arbetsmarknaden – trots både vilja och potential.

Genom att erbjuda praktik, lärande och andra insatser på arbetsplatsen kan ni:

- hitta framtidens medarbetare redan idag
- stärka ert arbetsgivarvarumärke
- bidra till en mer inkluderande arbetsmarknad

Här lyfts elva sätt att ta emot personer i olika utbildnings- och praktikformer – från språkpraktik till examensarbete.

Skapa en hållbar framtid – stärk företagets kompetensförsörjning och CSR!

Corporate Social Responsibility (CSR) innebär att företag tar ett större ansvar för samhällsutvecklingen och bidrar till en hållbar framtid.

Nästa steg, hur går man vidare?

Vill ni veta mer eller komma igång direkt?
Via QR-koden hittar ni mer information.

Denna QR-kod
leder till [ESBR.se](https://esbr.se)

East Sweden Business Region är en plattform för de offentliga aktörer som arbetar med tillväxtfrågor i Östergötland. Plattformen koordineras av Region Östergötland.

1

Prao – ge unga en första inblick i arbetslivet

Vad är det?

Prao (praktisk arbetslivsorientering) är en kortare praktik för elever i årskurs 8–9, oftast under en eller två veckor. Syftet är att eleverna ska få en första känsla för arbetslivet – något som kan spela stor roll för deras framtida studieval.

Vilka deltar?

Grundskoleelever, vanligtvis i åldern 14–15 år. De är nyfikna, motiverade och i början av sitt yrkesmässiga vägval.

Vad innebär det för er som arbetsgivare?

Ni tar emot en elev under en begränsad period och visar upp er arbetsplats. Det viktiga är att eleven känner sig välkommen, får prova på, och får en positiv bild av arbetslivet.

En insats med värde för fler!

Ni får chansen att visa upp ert företag och er bransch, skapa intresse – och kanske lägga grunden till en framtida rekrytering. Dessutom ger det en medarbetare möjlighet att växa i ansvaret som handledare.

Detta gör att ni:

- inspirerar unga att hitta sin väg
- stärker ert varumärke som arbetsgivare
- bygger relationer med framtidens arbetskraft

2

APL – lärande på jobbet för elever från yrkesprogram och Komvux

Vad är det?

APL (arbetsplatsförlagt lärande) är en obligatorisk del i yrkesutbildningar på gymnasiet och inom Komvux. Det innebär att eleven tillbringar en del av sin utbildning på en arbetsplats – för att utveckla praktiska färdigheter inom sitt yrkesområde.

Vilka deltar?

Elever från gymnasiets yrkesprogram eller vuxenstuderande inom Komvux som utbildar sig mot ett specifikt yrke.

Vad innebär det för er som arbetsgivare?

Ni erbjuder uppgifter som är relevanta för utbildningen – i samarbete med elevens lärare. Det finns tydliga riktlinjer för innehåll och handledning, och i vissa fall kan ni vara delaktiga i att validera elevens kunskaper, särskilt inom Komvux.

En insats med värde för fler!

Ni får chansen att möta framtida arbetskraft, bidra till att forma yrkesskickliga medarbetare – och möjlighet att knyta nyutbildad arbetskraft närmare företaget. Vissa arbetsgivare beskriver APL som en möjlighet till förlängd anställningsintervju.

Detta gör att ni:

- får goda möjligheter till framtida rekrytering
- stärker kompetensförsörjningen till branschen
- bidrar till att yrkesutbildningar är relevanta och utvecklas

3

Läringsutbildning – när lärandet sker direkt på jobbet

Vad är det?

I lärlingsutbildningar – både på gymnasiet och inom Komvux – sker större delen av utbildningen ute på en arbetsplats. Det är ett praktiskt sätt att lära ett yrke, där eleven får utvecklas i verkliga arbetsmiljöer under handledning.

Vilka deltar?

Gymnasieelever i yrkesprogram med lärlingsupplägg, samt vuxna inom Komvux som vill byta yrkesbana eller komplettera tidigare utbildning.

Vad innebär det för er som arbetsgivare?

Ni tar emot en lärling och erbjuder en arbetsmiljö där eleven lär sig yrket med en utsedd handledare som stöd. Samarbete med skolan är viktigt för att säkra att utbildningsmålen uppnås. Ersättning via stadsbidrag kan vara möjligt.

Företagsnytta som också gör samhällsnytta!

Ni bidrar till att det finns utbildad personal inom er bransch. En lärling kan också bli en framtida medarbetare som efter avslutad utbildning redan är inskolad i ert företag.

Detta gör att ni:

- får en engagerad person som lär sig ert yrke och er verksamhet
- bygger upp kompetens från grunden
- bidrar till både kompetensförsörjning och social hållbarhet

4

LIA – när studenter från yrkeshögskolan lär på plats

Vad är det?

Yrkeshögskola är en eftergymnasial utbildningsform där arbetsgivare kan vara med och påverka både utbud och utformning. LIA (lärande i arbete) är den praktiskdel som ingår i alla yrkeshögskoleutbildningar. Studenterna tillbringar ungefär en fjärdedel av sin utbildning på en eller flera olika arbetsplatser där de får fördjupa sina kunskaper och provas i verkliga situationer.

Vilka deltar?

Studenter som går yrkeshögskoleutbildning med en tydlig yrkesinriktning och motivation att lära sig mer inom området.

Vad innebär det för er som arbetsgivare?

Ni erbjuder en arbetsmiljö där studenten får arbeta med uppgifter som är relevanta för utbildningen, och kan också bidra till bedömning eller validering av studentens prestation. Ni har möjlighet att lära upp potentiella medarbetare och se hur de fungerar på er arbetsplats.

Företagsnytta som också gör samhällsnytta!

Ni får in högrelevanta kandidater med aktuell kompetens – och en möjlighet att lära känna dem innan eventuell rekrytering. För många företag är LIA träffsäker väg till nyanställningar.

Detta gör att ni:

- får tillgång till motiverade och yrkesinriktade studenter
- möter möjliga framtida medarbetare i skarpt läge
- stärker kopplingen mellan utbildning och näringsliv

5

Arbetsplatsförlagt lärande för deltagare från folkhögskola

Vad är det?

Arbetsplatsförlagt lärande är en vanlig del i allmän och särskild kurs på folkhögskola. Deltagaren får utveckla praktiska färdigheter och insikt i yrkeslivet genom att vara på en arbetsplats under en del av sin studietid.

Vilka deltar?

Deltagare på allmän eller särskild kurs, ofta med yrkesinriktning eller som utbildar sig mot ett yrke eller yrkesområde.

Vad innebär det för er som arbetsgivare?

Ni erbjuder arbetsuppgifter i samarbete med deltagarens lärare. Folkhögskolan ansvarar för planering, handledning och uppföljning. Eftersom inga fasta riktlinjer styr upplägget kan du som arbetsgivare påverka innehållet.

Stor frihet i utformning och innehåll!

Folkhögskolans sätt att organisera utbildning är mer flexibelt än inom det allmänna skolväsendet. Här finns inte centralt styrda läroplaner och folkhögskolan har en tradition av flexibilitet och delaktighet. Det gör att de snabbt kan skapa yrkesinriktade kurser som leder till etablering på arbetsmarknaden – tack vare en unik pedagogik där innehållet formas efter skolans, deltagarnas, arbetsgivarnas och samhällets behov.

Detta gör att ni:

- kan vara med från början och även bidra till utformning och innehåll
- bidrar till både kompetensförsörjning och social hållbarhet
- hjälper fler att bryta utanförskap och nå egen försörjning

6

Samverkan med Linköpings universitet (LiU)

Vad är det?

Det finns flera sätt att dra nytta av kompetensen hos studerande vid LiU:

- **Praktik:** Studerande fungerar som en resurs i er verksamhet.
- **Examensarbete:** Studenten utför en större uppgift i er verksamhet kopplad till en verklig utmaning.
- **Projektkurser:** Uppdrag som genomförs som en del av utbildningen.
- **Studentkonsulter:** Anlita LiU-talanger för skraddarsydda uppdag.

Vilka deltar?

Från LiU deltar studenter på olika nivåer i sin utbildning, och studerande med utländsk examen.

Genom att samverka med LiU får ni som företag tillgång till aktuell akademisk kompetens och möjlighet att knyta tidiga kontakter med framtida medarbetare.

Vad innebär det för er som arbetsgivare?

Beroende på typ av samarbete kan det för ert företag innebära att ni erbjuder en praktikplats och viss handledning, samt ger underlag till uppdag som är kopplade till verkliga problem och utmaningar i er verksamhet.

Företagsnytta som också gör samhällsnytta!

Samarbete med LiU ger er nya idéer och kunskap, och de studerande får praktisk erfarenhet. Tillsammans stärker ni kopplingen mellan akademi och arbetsliv till nytta för både individ och samhälle.

Detta gör att ni:

- får tillgång till högutbildade och motiverade personer
- kan få hjälp att lösa konkreta utmaningar
- stärker banden till akademi och framtidens kompetens

7

Praktik genom Arbetsförmedlingen – en väg in för fler

Vad är det?

Praktik via Arbetsförmedlingen hjälper personer som står utanför arbetsmarknaden att få inblick i en bransch, skaffa arbetslivserfarenhet och utveckla arbetsfärdigheter. Arbetsförmedlingen gör en bedömning utifrån individens behov och praktikperiodens längd kan variera. Praktiken kan i vissa fall följas av en subventionerad anställning.

Vilka deltar?

Personer som är arbetssökande – det kan vara nyanlända, långtidsarbetslösa, de som vill byta yrkesbana eller personer som funderar på att utbilda sig inom en viss bransch.

Vad innebär det för er som arbetsgivare?

Ni behöver skapa en trygg praktikmiljö med handledning där praktikanten kan få tydliga uppgifter och möjlighet att utvecklas. Praktikanten

är försäkrad och får ersättning via Försäkringskassan. Praktikens längd varierar och bestäms av er tillsammans med Arbetsförmedlingen.

Ni gör skillnad – och får mycket tillbaka!

Att ta emot en praktikant är ett konkret sätt att ta socialt ansvar och bidra till att fler får en chans att prova på arbetslivet.

Detta gör att ni:

- kan hitta er nästa medarbetare
- hjälper någon att ta första steget
- stärker ert samhälls-engagemang

8

Arbetsmarknadsutbildningar – kompetens med anställning i sikte

Vad är det?

Arbetsmarknadsutbildningar är kortare, yrkesinriktade utbildningar som Arbetsförmedlingen erbjuder inom vissa bristyrken. Utbildningarna kombinerar teori och praktik, och deltagarna gör ofta APL (arbetsplatsförlagt lärande) på en arbetsplats för att bygga erfarenhet och kontakter inför framtida jobb.

Vilka deltar?

Personer som är inskrivna på Arbetsförmedlingen, och som matchas mot utbildningar utifrån intresse och arbetsmarknadens behov.

Vad innebär det för er som arbetsgivare?

Ni kan ta emot deltagare, erbjuda studiebesök eller föreläsningar – eller, om ni har anställningsbehov, till och med påverka innehållet i en så kallad rekryteringsutbildning. Då utformas utbildningen utifrån era behov,

och ni får möjlighet att påverka både urval av deltagare och upplägg.

Företagsnytta som också gör samhällsnytta!

Ni får tillgång till motiverade kandidater som utbildas i just det ni efterfrågar. Samtidigt bidrar ni till att fler människor får en väg in i egen försörjning – och stärker er roll som samhällsaktör.

Detta gör att ni:

- får möjlighet att rekrytera direkt från utbildningen
- kan påverka utbildningens innehåll och kandidater
- hjälper fler att bryta utanförskap och nå egen försörjning

9

Anställningsstöd – ny arbetskraft med ekonomiskt stöd

Vad är det?

Anställningsstöd innebär att en del av lönekostnaden täcks upp för att du ska anställa personer som annars har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden – till exempel långtidsarbetslösa, nyanlända eller personer med funktionsnedsättning.

Vilka deltar?

Personer med särskilda utmaningar i arbetslivet – t.ex. språkliga, sociala eller fysiska hinder – men med vilja och potential att bidra.

Vad innebär det för er som arbetsgivare?

Ni anställer en person och får ekonomisk ersättning från Arbetsförmedlingen. Ni förväntas ge handledning och stöd i det dagliga arbetet – och vid behov anpassa arbetsuppgifterna utifrån personens förutsättningar.

Ni gör skillnad – och får mycket tillbaka!

Ni får möjlighet att prova och utveckla ny personal med mindre risk, samtidigt som ni bidrar till en mer inkluderande arbetsmarknad. Många anställningar övergår till ordinarie tjänster efter stödperiodens slut.

Detta gör att ni:

- får ekonomiskt stöd för att stärka ert team
- hjälper människor in i arbete och självförsörjning
- stärker ert samhälls-engagemang som en inkluderande arbetsgivare

10

Språkpraktik – träna språket på jobbet och bidra till integration

Vad är det?

Språkpraktik, via kommunen eller Arbetsförmedlingen, ger nyanlända och andra med begränsade kunskaper i svenska möjlighet att träna språket i en verklig arbetsmiljö. Deltagaren får vara en del av arbetsplatsens vardag och bidra med enklare arbetsuppgifter och samtidigt utveckla sina språkkunskaper och få en ökad förståelse för svensk arbetskultur.

Vilka deltar?

Personer som står längre från arbetsmarknaden – ofta nyanlända – och som behöver praktisk språkträning för att lättare kunna integreras i arbetslivet.

Vad innebär det för er som arbetsgivare?

Ni utser en handledare och erbjuder anpassade uppgifter där deltagaren får möjlighet att prata mycket svenska och känna sig delaktig. I vissa

fall kan det behövas lite extra stöd eller vägledning, särskilt i början.

Ni gör skillnad – och får mycket tillbaka!

Det är ett utmärkt sätt att ta socialt ansvar och bidra till en mer inkluderande arbetsmarknad. Ni får också möjlighet att upptäcka ny kompetens och skapa relationer i samhället.

Detta gör att ni:

- bidrar till integration och språkstöd
- skapar en välkomnande arbetsplats
- kan upptäcka ny kompetens och bidra till er egen – och branschens – framtida kompetensförsörjning

11

Arbetssträning – stärka arbetsförmåga steg för steg

Vad är det?

Arbetssträning, via kommunen eller Arbetsförmedlingen, ger personer som varit borta från arbetslivet under en längre tid möjlighet att komma tillbaka i sin egen takt. Det handlar inte om en anställning, utan om att få testa arbetsuppgifter, bygga upp rutiner och gradvis utveckla sin arbetsförmåga.

Vilka deltar?

Personer som av olika skäl har stått långt från arbetsmarknaden – till exempel vid sjuk-skrivning, funktionsnedsättning eller lång-varig arbetslöshet.

Vad innebär det för er som arbetsgivare?

Ni erbjuder en arbetsmiljö där deltagaren får prova sina förmågor för att återanpassa sig till arbetslivet. Uppgifterna ska anpassas efter individens behov, och handledningen

är viktig och ofta avgörande för deltagarens utveckling. Perioden kan variera från några veckor till flera månader.

Ni gör skillnad – och får mycket tillbaka!

Ni bidrar till att fler får en ny chans – och kan samtidigt möta och forma framtida medarbetare. För vissa företag har arbetssträning lett till lång-siktiga rekryteringar.

Detta gör att ni:

- gör skillnad och ger en person möjlighet att utveckla sina förmågor
- bygger en inkluderande arbetsplats
- får möjlighet att hitta framtida arbetskraft

Handledning – nyckeln till en lyckad insats

Att handleda någon i en praktik, prao eller utbildningsperiod är mer än att bara visa runt – det är en chans att göra verklig skillnad. En engagerad handledare stärker deltagarens utveckling, samtidigt som företaget visar att det är en inkluderande och lärande arbetsplats.

Varför är handledning så viktig?

Handledaren:

- introducerar arbetsplatsens kultur och förväntningar
- stöttar deltagaren i praktiska moment
- bidrar till självförtroende och lärande
- är ofta avgörande för deltagarens upplevelse

Vill ni stärka era handledare?

Det finns flera utbildningar som ger verktyg för att lyckas:

- Skolverkets webbaserade handledarutbildning – särskilt för APL
- Branschspecifika handledarutbildningar, handböcker och checklistor

Vad innehåller handledarutbildningar?

- Kommunikation och feedback
- Att bemöta olikheter och kulturella skillnader
- Skapa trygghet och lärande

En insats med värde för fler!

- Ni säkerställer kvaliteten i era insatser
- Ni stärker medarbetarnas kompetens
- Ni bygger en kultur där lärande är en självklar del

Hur gör man?

Sök på vad som finns inom handledning för just din bransch eller aktuell praktikform.

Skolverket har också en gratis webbaserad utbildning som vänder sig särskilt till dig som ska handleda elever från gymnasieskola och komvux.

För mer information, scanna QR-koden.

Er framtida arbetskraft

Tillsammans gör vi skillnad

Genom att öppna dörren till arbetsplatsen kan ni vara med och utveckla framtidens arbetskraft – samtidigt som ni stärker ert eget företag.

Regional utveckling, Region Östergötland samverkar med kommuner, näringslivet, Arbetsförmedlingen och utbildningsaktörer för att skapa fler vägar in i arbetslivet. Den här guiden är ett steg i att inspirera och underlätta för er som arbetsgivare och att göra skillnad.

Scanna QR-koden för
mer information.